

SZOBOSZLÓ ÉS VIDÉKE

GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
HAJDU-SZOBOSZLÓ VÁROS HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen:
Hetenként vasárnap
Előfizetési ára:
helyben házhozhozva
vidékre postánküldve
Egész évre . . . 4 frt
Félévre . . . 2 „
Negyedévre . . . 1 „
Egyes szám ára 8 kr
Hirdetések árszabály
szerint közöltnék.

Szerkesztői iroda
Nap-utca 42. sz. hól
a lap szellemi részét
illetőleg értekezhetni
lehet.
Kéziratok nem adatnak
vissza.
Kiadóhivatal:
Nap-utca 42. sz. hova
a hirdetések és előfize-
tések küldendők.
Nyilvántartási közlemények
soronként 15 kr.

Közbiztonság.

Rendezett társadalomban az az első és fő kellék, hogy személyét és vagyonát illetőleg mindenki biztonságban legyen, s a közhatalóság akarja is és tudja is megvédeni a polgárok személy és vagyonbiztonságát.

Ezen feltétel nélkül társadalom nem létezhetik.

Ha városunk e tekintetbeni viszonyait vizsgáljuk, nagyon szomorú tapasztalatokra kell jutnunk.

Nagyobb büntények ugyan nem zavarják a köznyugalmat, de minden őszön kezdetüket veszik a vagyon ellen elkövetett többé kevésbé jelentőségű bűncselekmények, a kisebb és nagyobb lopások.

Az elmúlt október hónapban nem kevesebb mint 17 lopási eset fordult elő a város területén, s ebből tudunkkal csak 3 derült ki. Ez mindenesetre olyan eredmény, amely számtalan szinben lünetteli fel rendőrségünk tehetetlenségét.

November hó 1-ső napja estélyén megkezdődött az ugynevezett patrózás, kiállottak az éjjeli őrk, s hogy ez a körülmény minden kétséget kizáró tényekkel is kellőleg dokumentálva legyen, mindjárt ezen az első éjelen egyszerre három rendbeli lopás történt, természetesen maig, vagy talán örökre kiderítetlenül.

Daczára a papíron kifogástalanul konstruált éjjeli őrségnek, nálunk soha még csak hírét sem lehet hallani annak, hogy például egy lopás az éjjeli őrség ébersége miatt megghiúsult, vagy hogy egy tolvaj, vagy egy betörő tetten éretett.

De nem áll jobban a személybiztonság ügye sem.

Az utcák, sőt még a piac környéke is telve van este csavargókkal. Ezek aztán kényük és kedvük szerint hol egy-egy gyalog embert

ütnek le, hol még a járó-kelő szekerekről huzák vagy verik le azt, a ki kezök ügyébe akad.

Az ellenőrzetlen korcsmák állandó veszélyei azoknak az utcáknak, a hol vannak, de ezenkívül háborítatlan gyűlhelyei még a nótárius kártyásoknak, foglalkozás nélküli csavargóknak és a minden rosra képes vándorlóknak.

Hogy ez mind igaz, azt a tények igazolják, s hogy a személy és vagyon biztonság ügye nem lehet valami brillians, az önként következik.

A miket az utcai és mozgó rendőrökről olykor-olykor a közgyűléseken hallunk, az nem egyéb mesénél. Az éjjeli őrség mint intézmény valóságos önámítás, mert tények igazolják, hogy számbavehető eredményes működést felmutatni nem tud.

Mig azonban más eszközökről és módozatokról nem gondoskodunk, a most szervezve levő közbiztonsági közegeknek kell a személy és vagyon-biztonságot megvédeni. Rendszert kell létesíteni még a rendszertelenségben is. A rendőrkapitányság ismerje kötelességének szigorúan ügyelni arra, hogy az utcák biztonsága helyreálljon; a korcsmák tisztíttassanak meg, s vétesenek szigorú felügyelet alá; az éjjeli őrk álljanak ki, s akadályoztassanak meg jövőre a közelebb nagy számban előfordult lopások.

Ezt várja, kéri, sőt követeli a közönség és teljes joggal, mert a fontosabb érdekek egyik legfontosabbika ez.

Régen várjuk mi is, s ha várakozásunk teljesedésbe megy, a milyen szűk marokkal mértük a gáncsolást, olyan bőkezűek leszünk az elismerés adományozásában.

TÁRCZA.

Mire nem jó a felekezetenélküliség?

(Az egyházpolitika falun.)

Szöke Pistának nagyon kedves nótája volt az, hogy:

„Hej, huj zsiros papiros
Ugy szip a lány, ha piros.
Pántlikája ha bokros,
Három—négy öt forintos.“

De azért Szöke Pista lába mindig nehéz volt, ha a malmos Nagyk leveles kis kapuján kellett belépni. Pedig a malmos Nagyk Juliskája piros is volt, bokros is volt a pántlikája, s a ki azt vette, nem kérdezte hogy hány forintos, fizetett mint a köles, volt miből.

Szöke Pistának akkor volt könnyű a lába, mikor Gyenge Péter uram viskója felé volt menője.

Ebben lakott Gyenge Mariska az ő szívének virágszála, éjjeli, nappali egy gondolata. --- Pedig Mariska piros sem volt, bokros pántlikája sem volt. Halovány volt ő mint a fehér lilium, de sötét volt a szeme, mint az éjszaka, hanem abban a hajnalcsillag ragyogott.

Ennek a csillagnak a fénye volt a Szöke Pista napjának a világitója.

Hiába volt szép szó, ígéret, hiába volt fenyegetés; már a Szöke Pista szeme csak inkább a kis rostakéreg szemöldökü ablakot kereste, mert abban ragyogott az ő Mariskája.

Pedig oda át a nagy-közön a malmos Nagyk párkányos ablakában is hajlott felé egy szép virág-

szál, de hát hiába, Szöke Pistának csak egy virága volt a világon.

Egy este azt mondta Szöke Gáspár uram:

--- Hallod-e Pista fiam. Most már eszedre térj, Elég volt a bolondságból. Csak úgy tudod mint én, hogy a malmos Nagy komámék Juliskája lesz a hitvestársad, senki más. --- Szép is, jó is. Ha az nem volna is, ott a kőkeményes ház, meg a kisháti birtok. Eppen mellette a miénknek, szép egy tag lesz abból. --- Ugy igazítsd hát a dolgotat mondom, hogy minden jóra jöjjön, mert más különben fiam, fel is az út, alá is! Annak a másinak, annak a semminek pedig még csak a nevét se halljam többet.

Elfacsarodott ezekre a beszédekre a Pista szíve Rá gondolt a kis akácos tanyára, kedves ökreire, kesely lovára, az egész vagyonra, melynek ő volna az egyedüli örököse; azután rá gondolt Mariskára, annak két fehér karjára, karcu derekára, ragyogó szemére, s azután feltört belőle egy mély sóhajtas.

--- Hát jól van édes apám uram. Vessen ki kigyelmed a szívedből, --- tán soh'se tartott benne! --- tagadjon ki a vagyonból, a mit én nálam jobban szeret, --- mert én Mariskáról soh'se mondok le. Jó az Isten! Van két erős karom. Majd megélünk valahogy.

Ennek a dolognak „kitakarodj!“ lett a vége, s Szöke Pista elindult, hogy nyakába vegye a világot. Annyi bizonyos, hogy nem indult egyenesen, volt egy kis kitérője, de hát ez már úgy sem változtat a dolgon.

Hanem változtatott a dolgon más.

Szöke Gáspár uram, meg malmos Nagy koma közösen járattak egy újságot, s közösen olvasták és vitatták meg a világ sorját. --- Addig megis volt a

A „Hajdúmegyei Takarékpénztár“ rendkívüli közgyűlése.

Ma egy hete, okt 28-án tartott meg a Hajdúmegyei takarékpénztár rendkívüli közgyűlése, igen nagy érdeklődés mellett. Adler Samu igazgató constaltván a gyűlés határozatképességét, miután 79 részvényes által 370 részvény téteményeztetett le, azt megnyitja. A jegyzőkönyv vezetésére Hetey Ignác jogtanácsost, a jegyzőkönyv hitelesítésére Roth Lajos és Dr. Czeglédy Mihály részvényeseket kéri fel.

Majd felolvastatott az igazgatóság következő indítványa:

Tisztelt Közgyűlés!

Már a folyó évi január 21-én tartott rendes közgyűlés elé terjesztett jelenletünkben hangsúlyoztuk a múlt évben uralkodott rendkívüli pénzsűkét, amely bennünket is a legnagyobb óvatosságra és a hitel megszorítására készítetett.

A jelentésünk óta lefolyt idő alatt a viszonyok fájdalom csak kis mértékben javultak, minek folytán az igazgatóság beható tanácskozás után azon megállapodásra jutott, hogy a részvénytőke felemelését elhatározni méltóztassék.

A vidéki pénzintézetek ellen felhozott panaszok között a leggyakoribbaknak az, hogy alaptőkájük csekély. A hogy ezen panasz nem egészen igazolatlan mutatja azon körülmény, hogy a pénz viszonyokban beállott súlyos helyzet hatása alatt, a múlt évben 19, s az évi első kilencz havában 83 pénzintézet emelték részvénytőkájét.

De ettől eltekintve a mi különleges viszonyaink is nagyon indokolják azt, hogy szintén ezen kiegészítő módhoz folyamodjunk, mert a mostan meglévő részvénytőkénkkel a h-szoboszló anyaintézet és a kabai szovati fióktelepek jogos hiteligenyeit kielégítnünk nem lehet.

Méltóztassék elhatározni, hogy a Hajdúmegyei Takarékpénztár részvénytőkéje 800 drb. 50 frt név-

jó egyetértés. --- Hanem azután az eset után, a melyik akkor este megesett, hogy Pistának bujdosóra kellett menni, --- megváltozott a dolog. --- Az újság külön olvasódott, a vélemények külön fejlődtek, s takarosan külön is váltak, sőt fertálykor megszűnt a közönség is, és külön újságot rendeltek.

Mindegy már ez!

Egyszer aztán előkerült a polgári házasságról szóló törvényjavaslat. --- Le is tárgyalták annak a módja szerint, s épen javában laptázott vele a nagyméltósága, meg a tisztelt ház, a mikor összetalálkozott a határ-barázdán Szöke Gáspár uram Malmos-Nagy komával.

A „fiú“ dolgaról nem volt szó, pedig mind a kettő azzal nézett végig a barázdán: nem kellene ennek így lenni. --- Az egyházpolitikai dolgok kerültek beszélőre.

Eleinte csendes volt a szó, azután erősebb. A vélemények nagyon eltértek, a göröngyös szantást már simára verte bot-nyújtásnyira a két koma, mikor előkerült a felekezetenélküliség.

Ez a kérdés aztán befűtött a barátságok végkép. --- Szöke Gáspár uram a maga újságja után a felekezetenélküliség híve volt, Malmos-Nagy koma pedig irtózott tőle, mint az ördög a tömjén-füsttől.

Szerencse, hogy a két koma-asszony megsejtette a tanyából a bajt, s közbe vetette magát, mert már ugyancsak járták a takaros titulusok:

--- Te jezsuita!

--- Te anarchista!

Az asszonyok aztán elhúzgálták a komákat szépen, az anarchistát jobbra, a jezsuitát balra.

Hanem ezzel nem volt bevégezve a vita.

1844—1894. nov. 11.

Családi értesítés.

Adler Farkas ur és neje szül. Fisch Eszter urhölgy boldog házasságának ötvenedik évfordulóját, arany menyegzőjét, 1894. november 11-én ünneplik meg családjok tagjai.

H-Szoboszló, 1894. október 15.

Valóban lélekemelővé, s az egész város ünnepévé teszi ezt a családi ünnepélyt az a körülmény, hogy az Adler-pár ez alkalommal is a jótékony alapítványok és adományok egész sorozatával árasztotta el a város különböző egyesületeit és testületeit. Ezek a következők:

Alapítványok:

Ev. ref. egyháznak iskolai czélokra	800 frt
Római kath. egyháznak iskolai czélokra	200 frt
Izraelita egyháznak templomépítésre	500 frt
Izraelita egyháznak iskolai czélokra	200 frt
Izraelita szentegyletnek	300 frt
	2000 frt

Adományok:

Városi szegények részére	160 frt
Zsidó szegények részére	60 frt
Zsidó szegény gyermekeknek téli ruhára	30 frt
Nőegyletnek	50 frt
Dalegyletnek	25 frt
Vereskeresztgyeletnek	25 frt
Tűzoltó-egyletnek	25 frt
Gönczy-egyesület	25 frt
Hirlapírók nyugdíjintézetének	100 frt

A nemes tett önmagában hordja a dicséretet, s méltó a város közönsége osztatlan becsülésére az, a ki a közczélokra így áldozni tud.

Esküvők. Tóth Lajos ref. kántor szerdán tartotta esküvőjét Derecskén Biró Erzsike kiasszonnyal, Biró Antal ottani ref. lelkész leányával. A fiatal pár pénteken reggel érkezett haza Szoboszlóra, Nagy József polgári-iskolai tanár pedig tegnap delután esküdött örök hűséget Zsigmond Ilonka kiasszonynak. Boldogságot kívánunk a fiatal pároknak. De ezekkel még nem mult el az esküvők sora, mert nemsokára Keresztény Antal gyógyszerész és Kürty János fiatal földbirtokos lépnek oltar elé.

A Foghtüj---Boor féle párbaj ügy végtárgyalása szerdán tartott meg a debreczei kir. Törvényszék előtt. Az eredmény az lett, hogy Foghtüj János párbaj vétség miatt 2 napi államfogházra ítéltetett. Az egész dologban csak az a sajátságos, hogy a Boor János által provokált párbajról szó sem volt a végtárgyaláson, pedig tulajdonképen ez ment a fegyveres kiállásig. Peccantur extra et intra muros.

Közgyűlés lesz a hét valamelyik napján, melyen több fontos városi ügy kerül elintézés alá. --- A gyűlés napja még nincsen megállapítva.

A vasút-utcai lámpák mártól fogva már égni fognak. A lámpatesteket tegnap szállították be a vasutól, s azonnal be is helyezték. Vállalkozó azonban a világitás kezelésére nem akadt, úgy, hogy a város kénytelen a világitást egyelőre házilag kezelni. A lámpák felgyújtásával, eloltásával és gondozásával ideiglenesen a két városi utkaparót van megbízva, a petróleumot pedig a városgazda vásárolja és adja ki. Megbotránkozással kell felemlenünk, hogy a Vasút-utca végén már is összetörték két lámpát úgy, hogy ujonnan kellett üvegezni. Nézetünk szerint ennek az értékes és sokba kerülő közbiztonságnak mindenki kell, hogy őrizze legyen. Ügyeljének azért az egyes háztulajdonosok is, s a legelső alkalommal át kell adni a rendőrségnek példás megbüntetés végett, a ki a lámpákhoz nyulni merészel. Egy érzékeny büntetési eset majd elveszi a többinek a kedvét. Ugy halljuk, hogy legközelebb már kivilágítatják a »gátoldal-i« Nagytutca is.

A sorozási előmunkálatok már folynak a r.-alkapitányságnál. Jövőre azok lesznek 1-ső korosztálybeliek a kik 1894-ben születtek. A r.-alkapitányság e helyen is felhívja a hadköteleseket, hogy f. hó 9-én személyesen jelentkezzenek a városházánál, annál inkább, mert a sorshuzás is pár nap mulva már meg lesz, s a jelentkezésnek ezt megelőzőleg meg kell történni.

A városnál egy nnpidijasi állás üresedésbe jött. A pályázni kívánók kérvényeiket Kovács Gyula polgármesternél adhatják be.

Késedelmes postai kézbesítés. Egy levelet kaptunk a héten, a melyben az a panasz emeltetik a postai kézbesítő ellen, hogy igen gyakran csak 3—4 nap mulva kézbesíti az érkező leveleket. Ha ez így van, felhívjuk rá a postamester ur figyelmét. Gondot kellene fordítani arra is, hogy a »Bazár«-nál elhelyezett szekrényből a levelek pontosan kiszedessenek.

A népfelkelésre kötelezettek szemléje a mult hó 26-ik és 27-ik napjain tartatott meg nálunk, 314 szemleköteles közül megjelent 280. Ez igen szép eredmény, mert a mint a szemletisztól hallottuk, más járásokban alig jelent meg 50 népfelkelő.

A két városi utkaparót pénteken eskettek fel. Az egyik Banyai József, a másik Simon György. Működésüket azonnal meg is kezdték.

A bejelentett dajkákat könnyebb ellenőrizhetés szempontjából dajkakönyvvél látta el a héten a rendőrkapitányság, s szoros kötelezőségekké tette, hogy az általok szoptatott gyermekeket minden hónapban egyszer a tisztí főorvosnak s a rendőrkapitányságnak bemutatni tartoznak.

Difteritisz. Október hó 2-ik felében városunkban 3 difteritisz eset fordult elő, melyek közül egy halállal végződött. Jelenleg egy difteritisz beteg van városunkban, Holhos Eszter 7 éves kis leány. A rendőrség meglelte a kellő intézkedéseket a ragály tovább terjedése ellen.

A városi szegény menházat pénteken vizsgálta meg Nagy Károly r.-alkapitány, s a helyiséget rendben tisztán találta.

Elszedett botok. Az új rendőrbiztos dícséretesen buzgólkodik a botok elszénése körül is. Ha a legénység mostanában nagy göresös botokkal vonul fel a piacra, egészen bizonyos lehet róla, hogy pusztakézzel tér baba. Mar egy egész halmoz elszedett husáng disziti eddig is a rendőrkapitányság hivatalos helyiséget, a mely a napokban fel fog vagatni tűzfának.

A megrendszabályozott tyukpiacz. A rendőrség végre-valahára kezdi rendbeszedni a baromfi-piacot. Egy hét óta meglehetősen nagy fekete tábla hirdeti, hogy 50 frtot fizet az a kofa, aki 9 óra előtt vásárol. Mincs is most már egyéb hátra, minthogy kiterjesztessék a figyelem azokra a kofákra is, a kik utcáról-utcára elbök mennek az eladni akaróknak, s megveszik az aprómárhát, még mielőtt a piacra feljutna.

Vasvillával összeszurkálta Harsányi József Csendom Miklóst szerdán, mert a szovati uton jövet elébe akart hajtani. Csendom Miklós sérülései súlyosak, s életben maradásához alig van remény.

Lopás. Csütörtökön éjjel L. Varga Bálintnének (lakik VI. t. 221. szám) elloptak 16 darab tyukját. Ugyanazon éjjel, ugyanazon udvarból Lustig Mór-nak is elvittek 2 libáját és 2 tyukját. A rendőrség nyomozza a tetteseket, azonban ezideig még eredménytelenül.

Lopás. Lovas János tanyájáról csütörtökön éjjel ismeretlen tettesek 2 drb sertést elloptak. A csendőrség nyomozza az esetet.

Eltűnt. Tóth Julianna, a ki Pető Józseffel vadházasságban élt, két gyermekét hátrahagyva pár nap előtt nyomtalanul eltűnt. A rendőrség körözi.

Felelős szerkesztő és lapkiadó-tulajdonos:

F e h é r G á b o r.

5672

1894.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXII. t.-cz. 125. §-a rendelkezéséhez képest ezennel közhírré teszem, hogy Hajdú-Szoboszló város 1895-ik évi költségvetési előirányzata október hó 29-ik napjától f. évi november hó 12-ik napjáig a városi közigazgatási iktatóban közszemlére kitétetett, az érdeklődők ez idő alatt ezt ott a hivatalos órákban megtekinthetik és tanulmányozhatják.

H.-Szoboszló, 1894. okt. 16-án.

Kovács Gyula,

2—2

polgármester.

1304.
5467. 1894. 1gy.

Hirdetmény.

A községi közmunka összeírásáról, megváltásáról, a váltás-összeg behajtásáról és kezeléséről szóló törvényhatósági szabályrendelet életbe lépén, az 1895. évi összeírás a városi képviselő-testület 120/1894. kgy. sz. határozatával elrendeltetett, egyidejűleg a községi közmunka tartozás mérve a következőképp állapított meg:

1. A kézi napszámra kötelezettek szolgálni tartoznak:

ha házuk téglából van, 3 napot; ha házuk közönséges módon készült, 2 napot; a házzal nem bíró lakók 1 napot, a 18-ik életévüket betöltött családtagok 1 napot.

2. Minden kettős ígás fogat tartozik szolgálni 1 napot.

A váltás-árak egy kettős fogat után 1 frt 20 kban, egy kézi napszám után 40 kban állapított meg.

Azon rész, mely a közmunka tartozásból kötelezőleg megváltandó, a tartozás 1/4 részében állapított meg, azonban ez azokra nézve kik csak 1 napszámmal tartoznak, nem alkalmaztatik; az ilyenek kötelesek tartozásukat vagy egészen leszolgálni, vagy egészen megváltani.

Kelt H.-Szoboszlón, 1894. okt. 25-én.

2—2

Városi tanács.

Legbiztosabb óvszer a kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen.

Tökéletes fertőtlenítés! Teljesen szagtalan!

Önműködő tözegszóró-closettek.

Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszék-berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, iparvállalatok, szállodák stb. részére.

MAGYAR TÖZEG- ÉS MÜTRÁGYA-
IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Igazgatóság Budapest, IV. Városház-tér 9. (Hársbazar).

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Tözeg-alom! Mindennemű tözeggyártmány nagy raktára.

Különlegesség:

emberi és városi hulladékok ipari és gazdasági értékesítése. Város tisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése.

Mütrágyagyártás.

Részletes tervekkel, költségvetésekkel és eredeti bizonyítványokkal szívesen szolgál az igazgatóság.

Az orsz. közegészségügyi tanács által többszörösen ajánlva!

2—6

